

Den Haag, 25 maart 2013

Betreft: Eerlijke informatie

Geachte heer Dekker,

Onlangs hoorden wij u in het kader van de discussie over gebruik, vorm en status van de CITO-toets en de CITO-scores zeggen dat ouders recht hebben op informatie en openheid over de kwaliteit van de scholen van hun kinderen.

Al jaren pleit LIA ervoor dat de gegevens over de bevoegdheid van de leraren van de kinderen van diezelfde ouders openbaar gemaakt worden. Maar al te vaak krijgen kinderen in het voortgezet onderwijs les van leraren die niet hebben gestudeerd voor het vak dat ze geven. Daartoe rekenen wij ook de lessen die onderbevoegd (tweedegraads lessen in de bovenbouw) en andersbevoegd (bijvoorbeeld een leraar geschiedenis die wiskunde geeft) worden gegeven.

Op veel scholen in het voortgezet onderwijs wordt inmiddels meer dan 30% van de lessen gegeven door leraren zonder de juiste bevoegdheid. Dit is slecht voor de onderwijskwaliteit. LIA heeft veel waardering voor de (nog) onbevoegde collega's die bereid zijn om de lessen voor onze leerlingen te verzorgen en zo het probleem tijdelijk op te lossen.

U zou dat ook moeten hebben door hen te belonen met een facilitering in tijd en geld om zo snel mogelijk hun bevoegdheid te kunnen halen. Door de hoge werkdruk komt dat er voor hen begrijpelijkerwijs namelijk vaak niet van, met als gevolg een zeer zwakke rechtspositie voor deze collega's bovendien.

Kennelijk lukt het uitbannen van de onbevoegdheid niet met behulp van het huidige onderwijsbeleid van de regering. De bevoegdheid is de basis van goed lesgeven. Laten we dan ook bij de basis beginnen, zoals een goede voetbaltrainer ook eerst voor een goede verdediging en een goed middenveld zorgt, voordat hij geld gaat uitgeven aan een peperdure spits. Projecten als Eerst De Klas zijn leuk en aardig, maar blijven een vorm van window-dressing, als niet eerst de enorme onbevoegdheid in het voortgezet onderwijs wordt teruggedrongen.

LIA heeft vastgesteld dat veel ouders zich niet bewust zijn van deze schrille feiten. Sterker nog, alle ouders die wij aanspraken waren ervan overtuigd dat dit toch niet waar kan zijn. Informatie over de (on)bevoegdheid van leraren in de schoolgidsen en op Vensters Voor Verantwoording zal daar zeker verandering in brengen. Toch laat u dit punt volkomen liggen, zo zien we ook in de recente OC&W-publicatie Beleidsdoorlichting Actieplan Leerkracht.

Uit dat stuk blijkt overduidelijk dat de verbetering van de aantrekkelijkheid van het beroep van leraar weer volledig in het slop is geraakt. Daardoor heeft de aanpak van het lerarentekort onvoldoende resultaat opgeleverd. Bovendien bent u nu ook nog van plan de ouderenregeling BAPO aan te pakken, die er tenminste nog voor gezorgd heeft dat tot 2016 een nog groter lerarentekort, juist door het langer doorwerken van deze groep oudere leraren, wordt voorkomen.

Vanaf dat jaar komt het probleem echter als een boemerang dubbel zo hard terug. Terecht stelt prof. dr. Vermeulen in zijn reactie op uw onderzoek dan ook dat er vooral is gekeken naar de kwantitatieve knelpunten en veel te weinig naar de kwalitatieve tekorten. Ook verwijt de hoogleraar u terecht dat u over de onderwijsproblematiek nog steeds te weinig overleg pleegt met de leraren zelf.

Ondertussen laat u ook nog toe dat de werkdruk van alle leraren steeds hoger wordt en maakt u van de nullijn een jaarlijks terugkerend fenomeen. Het lukt daarom nog steeds niet om voldoende bevoegde nieuwe leraren aan te trekken met de huidige arbeidsvoorwaarden, werkdruk en met de huidige status en autonomie van de leraar. De minister van uw eigen departement uitte onlangs ook nog haar grote bezorgdheid over het feit dat slechts 28% van de de studenten die een lerarenopleiding beginnen na vijf jaar (nog) voor de klas staat.

U zegt bij iedere gelegenheid die zich voor u als staatsecretaris aandient dat u, uw partij en uw coalitie zich veel gelegen laten liggen aan de kwaliteit van het onderwijs. Nu heeft u de kans om daar in overeenstemming met uw CITO-verhaal op het vlak van de informatie en openheid over bevoegdheden een consistent beleid in te ontwikkelen.

Daarom zeggen wij: grijp deze kans. Verplicht scholen om expliciet openbaar te maken welke lessen wel en welke niet bevoegd worden gegeven. We zijn uitermate benieuwd naar uw antwoord en nodigen u daarbij graag uit met ons over dit punt verder van gedachte te wisselen op een onderling nader te bepalen tijdstip. Het is nog niet te laat om uw oor echt te luisteren te leggen bij de leraren.

Met vriendelijke groet,

Peter Althuisen
Voorzitter Leraren in Actie